

Basili de Cesarea: La fonamentació en l'Escriptura

Dv, 23/09/2011 per Teresa Forcades...

[Un Manament Nou](#)

La característica més destacable de la teologia trinitària de Basili de Cesarea (329-379) és la seva fonamentació en l'Escriptura. Per a Basili és clar que el símbol de Nicea té el seu origen en la pràctica litúrgica (lex orandi - lex credendi), però és igualment clar que tradició oral i tradició escrita no només no es poden oposar sinó que s'han de reunir sempre en un mateix impuls teològic:

Mes no n'hi ha prou que sigui una tradició [paradosi] dels pares, car ells han seguit el sentit de l'Escriptura, traient llurs principis dels testimonis de la Bíblia que nosaltres fa poc hem citat (7.16).

Basili insisteix en el fet que el mateix Evangeli resultaria obscur o mancat de sentit sense les tradicions de l'Església:

De les creences i proclamacions conservades en l'Església, algunes les tenim de l'ensenyament escrit, i altres les hem rebudes, per transmissió reservada, de la tradició apostòlica. Ambdues, però, tenen la mateixa força amb vista a la pietat. I ningú no les contradirà, ningú, per suposat, que tingui un xic d'experiència de les institucions eclesiàstiques. Car si volguéssim refusar els costums no escrits com si no fossin d'una gran força, perjudicariem imprudentment l'Evangeli en els mateixos punts essencials. Encara més, reduiríem la predicació a un nom mancat de sentit (27.66).

Basili cita la mateixa Escriptura per fonamentar la necessitat de respectar les tradicions no escrites: Conserveu fermament les tradicions que us hem transmès de paraula o per escrit (2Te 2,15) (29.71), i es defensa amb vehemència contra els qui l'acusen d'introduir innovacions injustificades amb la seva insistència en la plena divinitat de l'Esperit Sant:

Com puc ser jo un innovador i creador de paraules noves quan sóc capaç d'adquirir com a autors i defensors d'aquest mot pobles i ciutats senceres, una pràctica anterior a tota memòria humana, i homes, columnes de l'Església, excel·lents en tota ciència i força de l'Esperit? (29.75).

Juntament amb el respecte a la paradosi eclesial i a la lletra de l'Escriptura, Basili deixa clar que la tasca teològica només pot aconseguir-se sota la inspiració del mateix Esperit de Déu:

Aquesta visió és impossible sense l'Esperit. Car així com, durant la nit, si apagues el llum de la casa, els ulls queden cecs; les facultats, inertes; els valors de les coses, incognoscibles; i, a causa de l'obscuritat, l'or és trepitjat com el ferro; així, en l'ordre intel·lectual, és impossible de viure una vida conforme a la llei, sense l'Esperit, ni més ni menys com no es pot mantenir la deguda disposició de l'exèrcit en absència del comandant, ni la consonància del cor sense la direcció del corifeu (16.38).

Per això el món, és a dir, la vida esclavitzada amb les passions de la carn, no rep la gràcia de l'Esperit, com un ull malalt tampoc no rep la llum del raig solar. En canvi, als seus deixebles que, pel testimoni dels seus ensenyaments, han purificat llur vida, els concedeix ja l'accés a l'especulació i contemplació de l'Esperit, car diu: 'Vosaltres ja sou nets per la paraula que us he anunciat' (Jn 15,3) (22.53).

[\(Extret de Ser persona, avui: estudi del concepte de 'persona' en la teologia trinitària clàssica i de la seva relació amb la noció moderna de llibertat. Teresa Forcades i Vila. Publicacions de l'Abadia de Montserrat\).](#)